

Heidegger o myšlení

V Heideggerově výkladu o tom, co je to myšlení, se opakuje výtku či kritika, že dosud vlastně nemyslíme. „*Nejpovážlivější je, že ještě nemyslíme; pořád ještě nemyslíme, přestože situace ve světě je stále více na pováženou.*“ (č.př., s. 8) „*Nejpovážlivější v naší povážlivé době je to, že ještě nemyslíme.*“ (s.9) „To, co je na pováženou, co nás nabádá k myšlení, není (tudíž) v žádném případě něco, co bychom si sami dali, co bychom si sami vytvořili, co bychom si jenom představovali. Co nás v největší míře samo od sebe vybízí k myšlení, co je nejpovážlivější, je podle našeho tvrzení toto: že ještě nemyslíme.“ Sám Heidegger nás naléhavě vybízí, abychom si toho dobře povšimli: „ponechme každému slovu jeho váhu“ (9): „Je tu něco, co nás samo od sebe, ze své vlastní přirozenosti, vybízí k myšlení, co nás oslovuje, a to tak, že si žádá, abychom o tom uvažovali, abychom mu my, myslící, věnovali pozornost: abychom mysleli.“ (9) Není to tedy na prvním místě situace ve světě, která je sice stále víc na pováženou, ale není to hlavně ona, co nás nabádá k myšlení. Ta povážlivost pochází z oblasti toho, „co chce být myšleno“ a „co nás v největší míře sama od sebe vybízí k myšlení“. Ale zase nejde v první řadě o naši nedostatečnou pozornost vůči tomu, co si samo od sebe žádá, abychom se nad tím zamýšleli (10). „Že ještě nemyslíme, je způsobeno spíše tím, že to, co je třeba myslet, se samo od člověka odvrací a již dávno se od něho odvrátilo.“ (10) A my tedy chceme vědět, kdy se to stalo (10). A ovšem také se tážeme, „jak o takové události můžeme vůbec vědět“. A tady Heidegger říká něco zvláště divného: „To, co nás vlastně přivádí k myšlení, se od člověka neodvrátilo někdy, v nějaké historicky přesně datované době, nýbrž drží se v tomto odvrácení odedávna.“ (10) Takže člověk, který „v našich dějinách stále nějakým způsobem myslel“, a „jakožto myslící zůstal a zůstává vztažen k tomu, co je třeba myslet“, přesto „nemůže ve vlastním smyslu myslet, jestliže se to, co je třeba myslet, samo odtahuje“ (10).

(Písek, 141013-2.)